

Kúria

ítélete

Az ügy száma: Bfv.III.363/2023/15.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke

Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, előadó bíró

Dr. Harangozó Attila, bíró

Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró

Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. november 28.

Az ügy tárgya: embercsempészés büntette

Terhelt(ek): terhelt

Első fok: Gyulai Járásbíróság, 11.B.2/2021/44., ítélet,

előkészítő ülés, 2021. április 30.

jogerő: 2021. május 3.

Az indítvány előterjesztője: a Békés Megyei Főügyészség

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az embercsempészás büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Békés Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Gyulai Járásbíróság 11.B.2/2021/44. számú ítéletét megváltoztatja,

a terhelttel szemben kiszabott kiutasítás tartamát 4 (négy) évre enyhíti.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 15.610 (tizenötezer-hatszázöt) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

[1] A Gyulai Járásbíróság a 2021. április 30. napján meghozott, és 2021. május 3. napján jogerős, 11.B.2/2021/44. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki embercsempészás büntetében [Btk. 353. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont]. Ezért őt 2 év börtönbüntetésre és 5 év kiutasításra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetésből legkorábban a kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időt, rendelkezett továbbá a bűnjelekről, a vagyoneklkobzásról és a bűnügyi költségről.

II.

[2] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Békés Megyei Főügyészség B.Bf.71/2022/1. számon terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapítottna a megtámadott határozat megváltoztatása, és a kiutasítás tartamának 4 évre történő enyhítése érdekében.

[3] Indokai szerint a bűncselekmény elkövetésekor, és annak elbírálásakor a határozott időtartamra szóló kiutasítás büntetés tekintetében eltérő büntető anyagi jogszabály volt hatályban. Az alapügyben eljáró bíróság az ügydöntő határozatát a Btk. időbeli hatályra vonatkozó büntető anyagi rendelkezést figyelmen kívül hagyva hozta meg. Kifejtette, hogy az új büntetőtörvény alkalmazhatóságát az adott ügyben eljáró bíróságnak hivatalból, a kedvezőbb elbírálás lehetőségét a törvény összhatása alapján kell vizsgálnia. Az elkövetéskor hatályos Btk. 59-60. § alapján az embercsempészség büntette esetén a kiutasítás kiszabása nem volt kötelező, ezért a 2021. január 1. napjával hatályba lépett, a Btk. 60. § (2a) bekezdésben foglalt, a kiutasítást kötelezően előíró rendelkezés kedvezőtlenebb. A bíróság a kiutasítás kiszabását a kötelező rendelkezés alkalmazása nélkül is indokoltnak tartotta, így a módosítás ezen kedvezőtlenebb hatása a konkrét ügyben nem jelenik meg. A bíróság az ügyben 2021. április 30. napján hozott ítéletet, és úgy ítélte meg, hogy a terheltnek az országban tartózkodása nem kívánatos, ezért őt Magyarország területéről 5 évi időtartamra kiutasította. Az elsőfokú ítélet 2021. május 3. napján jogerőre emelkedett. Tekintettel arra, hogy a járásbíróság a nem kötelező rendelkezés alapján is úgy döntött, hogy a terheltet kiutasítja Magyarország területéről, akkor az új szabályozás önmagában a kötelező rendelkezés miatt a terheltre nem kedvezőtlenebb, ezért az új rendelkezést a kiutasítás tartamának szempontjából is össze kell hasonlítani az elkövetéskor irányadó rendelkezésekkel. Eszerint az elbíráláskor irányadó új büntetőtörvény a tartam tekintetében a jelen ügyben kedvezőbb a terheltre, de ezt az összevetést a bíróság elmulasztotta elvégezni. Az elkövetéskor irányadó Btk. 60. § (2) bekezdése értelmében a határozott ideig tartó kiutasítás egy évtől tíz évig terjedő tartamban határozható meg, az elbíráláskor irányadó Btk. 60. § (2a) bekezdése alapján azonban a határozott ideig tartó kiutasítás tartama kizárólag a kiszabott szabadságvesztés tartamának kétszerese lehet, de legalább két év. Ettől csak abban az esetben lehet eltérni, ha a szabadságvesztés tartamának kétszerese a két évet nem éri el. A törvény mérlegelést nem tűző rendelkezése szerint ebben az esetben a kiutasítás tartama két év. Jelen ügyben az elsőfokú bíróság két év szabadságvesztés büntetés kiszabása mellett – törvénysértően – öt év kiutasítás büntetést szabott ki a terhelttel szemben. Az elsőfokú bíróságnak a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján az elbíráláskor hatályos büntetőtörvényt, és annak 60. § (2a) bekezdését kellett volna alkalmaznia, az ítéletben kiszabott öt év kiutasítás büntetés a törvény kötelező rendelkezését sérti.

[4] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria jogerős ügydöntő határozatot változtassa meg, és a terhelttel szemben kiszabott 5 évi kiutasítás tartamát a törvényes mértékre, 4 évre mérsékelje.

[5] A Legfőbb Ügyészség BF.401/2022/4. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt azzal a pontosítással tartotta fenn, hogy a terhelt esetében a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján

alkalmazandó, az elbíráláskor hatályos Btk. 60. § (2a) bekezdésében megjelölt, a kiutasítás büntetés kötelező kiszabásának mellőzésére okot adó Btk. 59. § (2) és (4) bekezdés szerinti kivételek nem állnak fenn. A jelen ügyben a kiutasítás törvényes tartamát a jogerős ítéletben kiszabott szabadságvesztés tartama mérlegelést nem tűrően meghatározza, azt egyéb körülmény nem befolyásolja, ekként a törvénysértő büntetés kiküszöbölésének a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontjában írt főszabály alóli kivétel, a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazására nincs ok.

III.

[6] A Békés Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítvány alapos.

[7] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja.

[8] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[9] A kiszabott büntetés törvényessége kérdésében csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik.

[10] Törvénysértő büntetés miatt – a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpontja szerinti – felülvizsgálati ok az olyan anyagi jogi szabály megszegése, amelynek alkalmazását a büntetés (intézkedés) meghatározása esetében a törvény a bíróság számára korlátok közé szorítva biztosítja.

[11] Kétségtől e körbe tartozik, ha a bíróság az általa alkalmazott büntetési nem tartamát nem a törvényi keretek között, kötelező tartam meghatározása esetén pedig nem azzal egyező mértékben határozza meg.

[12] Az ügyészi indítványban foglalt, a Btk. 2. § (2) bekezdésére és az elbíráláskori büntetőtörvény alkalmazására vonatkozó jogi állásponttal a Kúria egyetértett.

[13] A Btk. 60. § (2a) bekezdésének a 2020. évi XLIII. törvény 47. § (2) bekezdésével módosított, és 2021. január 1. napjától hatályos rendelkezése alapján az embercsempészség esetén kiszabott szabadságvesztés mellett a kiutasítás – az 59. § (2) és (4) bekezdése szerinti esetek kivételével – nem mellőzhető. Határozott tartamú kiutasítás esetén annak tartama a kiszabott szabadságvesztés tartamának kétszerese, de legalább két év. A kiutasítás tartamát években, hónapokban és napokban is meg lehet állapítani. E bekezdés alkalmazása esetén az 50. § (2) bekezdés alkalmazásának nincs helye.

[14] Amint arra a Legfőbb Ügyészség helytállóan rámutatott, jelen ügyben a kiutasítás törvényes tartamát a jogerős ítéletben kiszabott szabadságvesztés tartama mérlegelést nem tűrően meghatározza.

[15] A bíróság jogerős határozatában a terheltet két év szabadságvesztés büntetésre ítélte, ezért a kiutasítás büntetés tartama a törvény erejénél fogva négy év.

[16] Ezzel szemben a bíróság a terhelt vonatkozásában öt év kiutasítást szabott ki, ami tartamában az alkalmazandó törvény kötelező rendelkezését sérti, ezért nyilvánvalóan törvénysértő.

[17] A Kúria megjegyzi, hogy az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2023. évi XXXI. törvény 164. §-a a Be. 671. § 10. pontját 2023. szeptember 1. napjától kezdődően akként módosította, hogy amennyiben a bíróság az alapügyben a kitiltás helyéről vagy a Btk. 60. § (2a) bekezdésében meghatározott esetben a kiutasítás tartamáról a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem rendelkezett, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett, egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatásának van helye.

[18] Az eljárást a korábbi jogszabály szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező, és a korábbi jogszabályban meghatározott összetételű bíróság folytatja le, ha az ügy e törvény hatályba lépése előtt a bírósághoz érkezett [Be. 868. § (2) bekezdés].

[19] A Kúriára jelen ügy 2023. március 29. napján, azaz a fenti jogszabály hatályba lépését megelőzően érkezett, erre tekintettel a Kúria az előtte már folyamatban lévő felülvizsgálati eljárást lefolytatta.

[20] Ekként a Kúria a Békés Megyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a Gyulai Járásbíróság 11.B.2/2021/44. számú ítéletét a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (2) bekezdés b) pont második fordulata alapján megváltoztatta, és a kiutasítás tartamát a Btk. 60. § (2a) bekezdése szerint 4 évre enyhítette; egyebekben a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[21] A felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 664. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

IV.

[22] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[23] A Be. 652. § (7) bekezdése úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be.

Budapest, 2023. november 28.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró